

οἷτινες ἔχουσι καθῆκον νὰ ἐγγυῶνται ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας ταύτης, καὶ οἱ ὅποιοι ἐν καιρῷ ἀνάγκης πρέπει νὰ θυσιάσωσι τὴν ζωὴν των ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει τῆς Εὐρώπης ἡγεμῶν—πολίτης εἶνε ἀδύνατόν τι. Ὁ ἰθύνων τὴν ἀνωτέραν τύχην τοῦ κράτους ὀφείλει πρὸ πάντων νὰ εἶνε στρατιώτης.

Ἄλλ' ἀπαίσιον θὰ ἦτο, ἐὰν δὲν ἦτο ἄλλο τι ἢ στρατιωτής. Ὁ ἡγεμονικὸς ἡγέτης τοῦ κράτους ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις πρέπει νὰ συνενῶνῃ ἐν ἑαυτῷ τὸν πολεμιστὴν μετὰ τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρός. Ἡ δὲ εὐτυχὴς αὕτη συνένωσις ἐτελειώθη τοιοῦτοτρόπως ἐν τῷ αὐτοκράτορι, ὅπως τὴν βλέπομεν μόνον εἰς τοὺς σεπτοὺς προπάτοράς του: τὸν μέγαν Ἐκλέκτορα καὶ τὸν μέγαν Φρειδερίκον. Καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀκόμῃ ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος δεικνύει τὴν αὐτὴν ἀκράματον, συνετὴν καὶ σκόπιμον ἐνέργειαν, ἣτις ἀποτελεῖ ὅλην τὴν ὑπαρξίν του. Ἡ ἔμφυτος αὐτοῦ εὐφυΐα, ὁ διαυγὴς του νοῦς, τὸ ὀξυδερκέος του βλέμμα καὶ ἡ ἀσφαλὴς διάκρισις τοῦ οὐσιώδους, συνδεδυασμένα μετὰ τῶν εὐγενῶν ἰδιοτήτων τοῦ χαρακτῆρός του: μετὰ μετριάς καὶ ἀξιοπροποῦς ἡρεμίας, μετριοφρονος θάρρους, καρτερίας καὶ σταθερότητος τῆς θελήσεως, ἄνευ οἰασδῆποτε ἐπιμόνου ἰδιοτροπίας, καὶ μετὰ ἐμπιστοσύνης πρὸς δοκιμασθεῖσαν συμβουλήν— ὅλα ταῦτα ἐποίησαν τὸν αὐτοκράτορα ἀριστοτέχνην ἐν τῇ πολιτικῇ.

Ὅτε ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἐπίστευεν, ὅτι ἐνεκα τῆς λίαν κλονισθείσης αὐτοῦ ὑγείας δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὰ βάρη τῆς θέσεώς του, καὶ σπουδαίως ἐσκέπτετο ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὰ ἴδια, ἐξέφρασεν, ἐρωτηθεὶς ἐν τινι φιλικῷ κύκλῳ περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἀντικαταστάτου αὐτοῦ, τὸ ἀξιωμαθῆναι τὸν ρητόν: «Ὡς διάδοχόν μου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν δύναμαι εἶνα μόνον νὰ συστήσω, καὶ αὐτὸς δυστυχῶς δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν: εἶνε ὁ αὐτοκράτωρ.»

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

Ο ΕΜΠΡΗΣΤΗΣ

(Μυθιστορία Ἰλλ. Βερτέ.—Μετὰφρασις Α. Β.)

[Συνέχεια ἴδε σελ. 301].

ΙΘ'.

Τὰ κατορθώματα τῆς παράφρονος.

Ἐνῶ ταῦτα συνέβαινον ἐν τῷ Μύλῳ Βαλάρ, σκηνὴ πάντῃ ἀλλοία ἐλάμβανε χώραν ἐν τῷ πύργῳ Βλινύ.

Ὁ Κ. Λοβεδύ πατὴρ ἐκάθητο ἐντὸς μεγάλου δωματίου, ὅπερ ἐχρησίμευεν εἰς αὐτὸν ὡς γρα-

φεῖον. Πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τραπέζης ἔκειντο κατὰστικα, χαρτῖα, ἀνταποκρίσεις, ἐφαίνοτο δὲ βυθισμένους εἰς ἀσχολίαν ἡκιστα εὐχάριστον, διότι ἦτο σύνοφρος καὶ ὀργῆς ἐκφώνησις διέφευγε πολλακὰς τὰ χεῖλη του.

Ὁ παλαιὸς χρηματιστὴς δὲν ἐφαίνοτο ἐγγίζων εἰς τὸ πέρασ τῆς ἐργασίας του, ὅτε θόρυβος ζωηροῦ διαλόγου, ἀπολήγοντος εἰς φιλονεικίαν, ἠγέρθη ὑπὸ τὰ παράθυρά του. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ προσκεκλημένοι τοῦ Λοβεδύ, μόλις μαθόντες τὴν οἰκονομικὴν του καταστροφὴν, ἔσπευσαν ν' ἀναχωρήσωσιν, ὀλίγον ἐκείνος προσεῖχεν εἰς τὴν ἐριδὰ ταύτην. Οὐχ ἦττον ἡ παράτασις τοῦ θορύβου περιήγαγεν αὐτὸν τέλος εἰς ἀδημονίαν. Ἠγέρθη ὀρμητικῶς κ' ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον ὅπερ ἤνοιξε, κύψας δ' ἐκτὸς προσεπάθησε ν' ἀντιληφθῇ τί συνέβαινε.

Ἡ ἔρις ἐγένετο μετὰξὺ τοῦ Βερναρδῆ, ὅστις ἦτο πλέον ὁ μόνος σχεδὸν τῆς οἰκίας ὑπηρετῆς, καὶ τῆς Φακινέτας, κρατούσης ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν πρῶην μικρὸν σχοινοβάτην. Ἡ τρελλὴ δὲν ἀνέμεινε νὰ γείνωσι τὰ φορέματα, ἅτινα εἶχεν ὑποσχεθῆ αἱ κυραὶ Δυχαμέλ, καὶ εἶχεν ἐνδύσει πάλιν τὸν πρῶην Ζωζόν τὸ ῥοδόχρουν ἐκεῖνο φόρεμα καὶ τὸν περωτὸν πῖλον, ἅτινα τοσοῦτον εἶχον συνταράξει τὸν ὄχλον τῆς πόλεως. Εἶχε δὲ ἴσως ἐν τῇ τεταραγμένῃ αὐτῆς διανοίᾳ καὶ λόγους ἄλλους ἰδιαίτερους, ὅπως παρουσίαση τὸν δῆθεν υἱὸν τῆς ὑπὸ ἐνδυμασίαν ἦν ὑπέθετε ποιητικὴν κ' ἐπιβάλλουσαν. Ὅπως δῆποτε ἦτο κατηγανακτημένη, κ' ἔλεγεν εἰς τὸν Βερναρδῆν:

— Σοῦ λέγω καὶ πάλιν, ἔχω ἀνάγκην νὰ ἰδῶ ἀμέσως τὸν Κ. Λοβεδύ. Ἐχω νὰ τοῦ εἰπῶ πράγματα, ἀπὸ τὰ ὅποια σὺ δὲν ἐννοεῖς. Ἐλα! ξέρω ὅτι εἶνε ἔς τὸ σῆτιν' ἄφησέ με νὰ περάσω, ἢ θὰ κάμω νὰ σὲ διώξουν, μὲ τὴν αὐθάδειά σου!

Ἄλλὰ τὸν ὑπηρετὴν οὐδὲ ὅπως συνεκίνουν αἱ ὕβρεις.

— Καλὰ, καλὰ, Φακινέτα, εἶπε περιφρονητικῶς· ἀλλὰ ὁ αὐθέντης δὲν ἔχει καιρὸν ν' ἀκούσῃ τόρα ταῖς ἀνοησίαις σου, καὶ κάμε μου τὴν χάριν νὰ φεύγῃς μαζὺ μ' αὐτὴν τὴν μαϊμοῦ ποῦ τραῖξας μαζὶ σου! Κἄπου εἶδα, θαρῶ, εἶνα σκύλο μαθημένο, ποῦ ἦτον ἐνδυμένος ἀπαράλλακτα.

— Σκύλο μαθημένο! ἐφώνησεν ἐκμανῆς ἡ Φακινέτα. Στάσου νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ ἂν τὸ παιδί μου εἶνε σκύλος μαθημένος!

Καὶ ὤρμησε κατ' αὐτοῦ, προσπαθοῦσα νὰ τὸν δαγκάσῃ, καὶ νὰ τοῦ σχίσῃ διὰ τῶν ὀνύχων τὸ πρόσωπον. Ὁ Βερναρδῆς, καὶ τοι ρωμλεώτερος, δυσκόλως κατῴρθου νὰ ὑπερασπισθῇ. Ἡ παράφρων εἶχε καταπληκτικὴν εὐκίνησιαν· ἐπήδα κύκλω του καὶ τὸν προσέβαλλε πανταχόθεν συγχρόνως, ἐνῶ ὁ Ζωζός, οἰκείος ἦδη

πλέον πρὸς τὰς φρενοτροπίας τῆς ὑποτιθεμένης μητρὸς του, ἀνέμενεν ἐν φιλοσοφικῇ ἀπαθείᾳ τὸ πέρασ τοῦ ἀγῶνος.

— Αὐτὸ τόξα μᾶς ἔλειπεν! εἶπεν ὁ τραπεζίτης, ἀόρατος μάρτυς τῆς σκηνῆς. Νὰ ἔλθῃ ἔως ἐδῶ ἡ Φακινέτα νὰ με ζητήῃ... ποῦ νὰ τὴν πάρῃ ὁ διάβολος! Ἐν τοσοῦτῳ πρέπει νὰ τὴν περιποιηθῶ, καὶ τὸ σπουδαῖον εἶνε νὰ κερδίσω-μεν καιρὸν.

Κύψας δὲ ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἐφώνησε :

— Ἐλα, Βερναρδῆ, μὴ τὴν τυραννῆς, τὴν πτωχὴν αὐτὴν γυναῖκα. Ἄφησέ τὴν νὰ ἔλθῃ ἐπάνω, ἀφοῦ θέλει.. ἐγὼ τὴν ἡσυχάζω.

Τὴν φωνὴν αὐτὴν ἀκούσαντες, ἤγειραν οἱ ἐρίζοντες τὴν κεφαλὴν. Καὶ ἡ μὲν παράφρων ἀνεκάγχασεν, ὁ δὲ ὑπηρετὴς εἶπεν ἔκπληκτος :

— Πῶς, αὐθέντη! μιὰ τέτοια τρελλὴ νὰ ἔμβῃ ἐστὸν πύργον, μ' αὐτὸ τὸ ζητιανάκι; Δὲν λέγω, βέβαια τοῦ λόγου σας ὀρίζετε, ἀλλά..

— Συγχίστηκες, πανεκλαμπρότατε; ὑπέλαβεν ἡ Φακινέτα προσβλέπουσα αὐτὸν ἀλαζόνως. Τί νὰ γείνη! Ὅα ἰδῆς ἄλλα κι' ἄλλα σὲ λιγάκι... Καλημέρα, κύριε Λοβεδύ, προσέθηκεν προσκλίνουσα ἐπανεπιλημμένως καὶ ἀκκιζομένη. Ὁ υἱός μου κ' ἐγὼ δεχόμεθα τὴν εὐγενικὴν σας πρόσκλησιν.

Λαβοῦσα δὲ τὸν Ζωζὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν ὠδήγησε πρὸς τὴν μεγάλην κλιμακκᾶ, ἧς δὲν ἐτόλμα πλέον ὁ Βερναρδῆς νὰ κωλύσῃ τὴν ἀνάβασιν. Ἐφαίνετο κάλλιστα γινώσκουσα τὰ μέρη τοῦ πύργου, καὶ κατηυθύνθη ἀδιστακτικῶς πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ τραπεζίτου.

— Ὅλα πηγαίνουν ἐδῶ τὸρ' ἀνάποδα, ἐψιθύρισεν ὁ Βερναρδῆς, βλέπων αὐτὴν πορευομένην. Νὰ δεχόμεθα τέτοια παληογυναῖκα! Εἶνε νὰ πῆ κανεῖς... Χρμ! Ἄς εἶνε! ἐγὼ, ἄμα μοῦ δώσουν τοὺς μισθοὺς μου, δὲν μένω στιγμὴ εἰς τέτοιο σπίτι.

Καὶ ἀπῆλθε γογγύζων εἰς τὸ ἔργον του.

Ὁ κ. Λοβεδύ, ἐπὶ τῆς φλιάς τοῦ γραφεῖου του ἰστάμενος, ἐφαίνετο ἀναμένων τὴν Φακινέταν. Μόλις δ' ἐκείνη εἰσῆλθε, καὶ κλείσας τὴν θύραν εἶπεν αὐστηρῶς :

— Δὲν εἶμ' εὐχαριστημένος μαζὶ σου, Τερέζα. Σοῦ εἶχ' ἀπαγορεύσει νὰ κάμνῃς σκηνᾶς, καὶ δὲν μ' ἀρέσει νὰ με παρακούουν.

Ἡ παράφρων ἐφάνη κατησχυμένη.

— Συγχώρησέ με Ῥαῦμόνδε, ἀπήντησε. Ἐκαμὰ πάντοτε τὸ θέλημά σου, τὸ ξεύρεις. Ἄλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν εἶνε ὑπόθεσις πολὺ σπουδαία...

Καὶ ἀφοῦ πρότερον ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ θύρα ἦτο κλειστή, προσέθηκε δι' ἤθους ἐπισήμου, δεικνύουσα τὸ παιδίον, ὅπερ περιέβλεπε κατὰ-πληκτον τὸν πολυτελεῖ ἐκείνον θάλαμον.

— Ῥαῦμόνδε, εἶνε ὁ Ἰάκωβος. Φίλησε τὸν υἱόν μας!

Ὅσον καὶ ἀνέφαίνετο παράδοξος ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ἡ παράφρων ἐξήνεγκεν αὐτὸν τοσοῦτον εὐσταθῶς καὶ μετὰ τοσαύτης βεβαιότητος, ὥστε οὐδὲν ἠδύνατο ν' ἀποδοθῇ εἰς παραφροσύνην. Καὶ ὁ Λοβεδύ δὲ ἡ Ῥαῦμόνδος, ὡς τὸν ἐκάλει ἡ Φακινέτα, δὲν διεμαρτυρήθη.

— Πολὺ καλά, Τερέζα, εἶπε μειδιῶν καὶ ἀν' αὐτὸς πράγματι εἶνε ὁ υἱός μας, βεβαίως θὰ τὸν φιλήσω μὲ πολλήν μου εὐχαρίστησιν.. Ἄλλὰ δὲν μοῦ εἶχες εἰπεῖ, ὅτι ὁ Ἰάκωβος ἀπέθανε πρὸ ὀκτῶ ἐτῶν εἰς τὴν πυρκαϊάν ἐνὸς ἀχυρῶνος;

— Ἀλήθεια.

— Πῶς γίνεται λοιπόν;

— Δὲν ἐννοεῖς; Ὁ Ἰάκωβος ἀπέθανε, καὶ ἀπέθανε μὲ τὰ σωστά του.. ἀλλά.. ἀναστήθη.

Καίτοι ἀπόφασιν ἔχων νὰ μὴ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν δυστυχῆ παράφρονα, δὲν κατώρθωσεν ὁ Λοβεδύ νὰ καταστείλῃ κίνημα ἀδημονίας.

— Ἐλα, ἔλα, Τερέζα, ὑπέλαβε: τί ἐννοεῖς; Θέλεις νὰ εἰπῆς ὅτι τὸν Ἰάκωβον ἐκείνον, ποῦ ἐνόμιζες ἀποθαμμένον, τὸν ἔσωσε κανεῖς... ἴσως αὐτοὶ οἱ ἀθίγγανοι, οἱ ὅποιοι, καθὼς λέγουν, ἦσαν τὴν ἰδίαν νύκτα εἰς τὸν ἀχυρῶνα, καὶ τῶν ὁποίων ἐχάθησαν τὰ ἴχνη μετὰ τὸ συμβάν;

Ἄλλ' ἡ ἀπλῆ αὐτὴ καὶ φυσικὴ ἐξήγησις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Φακινέταν.

— Τίποτε, τίποτε! ἀπήντησεν ἐκείνη, ἐν ἀταράχῳ πεποιθήσει. Ὁ Ἰάκωβος εἶχε χαθῆ εἰς τὴν πυρκαϊάν, μολοντί δὲν εὐρέθη τὸ πτώμα του. Ἄλλ' ὁ θεὸς ὁ πανάγαθος ἐλυπήθη τὰ δάκρυά μου, καὶ μοῦ τὸν ἔστειλε ὀπίσω... Κῦτάζε, Ῥαῦμόνδε, δὲν φαίνεται ἀπὸ τὴν εὐμορφίαν του, ἀπὸ τὴν λάμψιν ποῦ ἔχουν τὰ μάτια του, ὅτι ἐκατοίκησε πολὺν καιρὸν εἰς τὸν οὐρανόν;

Ὁ τραπεζίτης ἐφρόνει ὅτι τὸ παιδίον ἦτο τοῦναντίον ἀσχημότερον, κοινότατον, ὑπουλον καὶ ἰδίως γελοιότατα ἐνδεδυμένον. Οὐχ ἦττον ἀπήντησε :

— Οὐμ! Ἐμεγάλωσε πολὺ. Τέλος πάντων, Τερέζα, ὕστερα ἀπὸ ὀκτῶ χρόνους, πῶς τὸν ἀνεγνώρισες τὸν υἱόν σου;

— Ἡμπορεῖ ποτὲ μητέρα νὰ γελασθῇ; Μόλις τὸν εἶδα, καὶ κἄτι τι μέσα μου μοῦ εἶπε ἀμέσως: αὐτὸς εἶνε! καὶ τὸν ἐγνώρισα εὐθὺς καὶ τὸν ἀγάπησα.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἀπόδειξις διὰ τὸ δικαστήριον... Καὶ σὺ, παιδί μου, προσέθηκεν ἀποτείνουμένης πρὸς τὸν Ζωζὸν, λέγεις καὶ σὺ ὅτι ἔπεσες ἔτσι ἑξαφνα ἀπὸ τὸν οὐρανόν;

Ὁ Ζωζὸς τὸν ἐθεώρησε :

— Ἀφέντη, εἶπε, κἄπου σὲ εἶδα ἐγὼ τοῦ λόγου σου... Ἦλθες μιὰ βραδυὰ καὶ μίλησες μὲ τὸ Γερῶνυμο, .. τὸν Ἡρακλῆ, ὅταν ἐδίδαμε

παραστάσεις εις τὴ Βωβαί. Βγήκατε μαζί, καὶ ὁ Γερώνυμος γύρισε ἀργὰ ἔς τὸ σπίτι, κ' ἔφερε παράδες πολλούς, καὶ τότε φύγαμε ὅλοι γλήγορα μὲ τὸ ἀμάξι, καὶ πήγαμε κ' ἐκρυφθήκαμε ἐκεῖ κάτω ἔς τὰ λατομεῖα... Δὲν εἶνε ἀλήθεια;

Ὁ ὑπαινιγμὸς οὗτος μυστηριωδῶν τινῶν περιστάσεων ἐθορύβησε τὸν τραπεζίτην. Καὶ ἡ Φακινέτα δ' ἐπίσης ἦτο ἀνήσυχος καὶ τεταραγμένη.

— Λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Λοβεδύ, ἦσαν μ' ἐκείνους τοὺς σχοινοβάτας, ποῦ ἔμεναν τελευταῖον πλησίον εἰς τὸν δρόμον τοῦ περιπάτου... Τί ἀπέγειναν;

— Μὴ τὸν ἀκοῦς! διέκοψε βιαίως ἡ παράφων· τί ξεῦρει αὐτός; Αὐτὸς εἶν' ἓνα μικρὸ ἀγγελάκι, ποῦ δὲν ἔχει ἰδέα ἀπὸ κόσμου, οὔτε ἔμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀπόκρισι.

— Δι' αὐτοὺς τοὺς σχοινοβάτας ὅμως δίδει ἀπόκρισιν, βλέπεις, καὶ ἤθελα νὰ μάθω...

— Ἐρρῶσα μὲ πέτρα τοῦ Γερώνυμου, ἀπήντησεν ὁ παῖς, κ' ἐπειδὴ ἤθελε νὰ μὲ σκοτώσῃ ἔφυγα.

Ἡ ἐπίμονος αὐτῆ ὁμιλία περὶ τῶν σχοινοβατῶν ἔφερεν εἰς τὸν κολοφῶνα τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Φακινέτας. Μὴ δυναμένη νὰ ἐπιτιμήσῃ τὸ παιδίον, ὅπερ θεώρει ὡς θεόπεμπτον ὄν, ἐξέχυσε τὴν ὀργὴν της κατὰ τοῦ Λοβεδύ.

— Αἰ! Ραῦμόνδε, ἐκραύγασεν ὀργίλη, πιστεύεις καὶ σὺ αὐτὸ τὸ γελοῖο παραμῦθι; Ὁ Ἰάκωβος εἶνε παιδί, καὶ δὲν ξεῦρει τίποτε· ἐγὼ ποῦ εἶμαι μητέρα του, ξεῦρω τί λέγω. Μήπως ζητεῖς καὶ πάλιν πρόσφαισι διὰ νὰ μᾶς διώξῃς ἐμένα καὶ τὸν υἱόν μου; Αὐτὴν τὴν φορὰν δὲ θὰ πιάσῃ, ξεῦρέ το· καὶ μὴ μὲ παραθυμόνης, γιατί θὰ πέσῃ ἀστροπελέκι νὰ μᾶς κάψῃ ὅλους!

Ἡ παράφων εἶχεν ἐξημμένην τὴν ὄψιν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς προέχοντας καὶ φλογόβλους, ἡ δὲ φωνὴ της ἠγριοῦτο βραγχώδης κ' ἐμπνέουσα φόβον.

Ἀληθῶς ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος διακορευτής, οὐτινος ἡ Φακινέτα εἶχε τέως ἀρνηθῆ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ ὄνομα, ἦτο ὁ Λοβεδύ. Πρὸ δώδεκα περίπου ἐτῶν, ὁ τραπεζίτης δὲν ἦτο βαρὺς καὶ παχύσαρκος, ὡς τὸν γνωρίζομεν. Ἦτο τεσσαρκαχούτουτος περίπου, καίτοι δὲ πρὸ πολλοῦ νυμφευμένος κ' ἔχων υἱόν—τὸν Ἐκτορα—φαιτῶντα ἤδη εἰς τὸ γυμνάσιον, ἠρέσκετο ἔτι νεάζων. Ὅσάκις ἤρχετο νὰ μείνῃ μετὰ τῆς οἰκογενείας του τρεῖς μῆνας παρὰ τῶ συγγάμβρω του Δυχαμέλ, ἀσμένως ἀνεζήτηε ἐκτὸς τοῦ οἴκου περισπασμούς τινας κατὰ τῆς μονοτονίας τοῦ συζυγικοῦ βίου, οὕτω δὲ ἐγνώρισεν τὴν Θηρεσίαν Φακίνου.

Ἡ Θηρεσία ἦτό πως μορφωμένη. Χωρική κατὰ τὸ ἤμισυ καὶ κατὰ τὸ ἤμισυ δεσποινίς, εἶχεν ἰκανὴν ἐρωτοτροπίαν, ἠσθάνετο δὲ ἰδίως τὴν ἐπιθυμίαν ἐκείνην τῆς ἀνυψώσεως, ἧτικα καταλαμβάνει πολλάκις τοὺς νέους ἀγρότας. Θαμβωθείσα δὲ ἴσως καὶ ὑπὸ τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ λατρευτοῦ της, ὑπέκυψε, καίτοι μὴ δυναμένη ν' ἀγνοῇ ὅτι ἦτο νυμφευμένος.

Γνωρίζομεν ἤδη τὰς συνεπείας. Ὁ γεωργὸς πατήρ της, ἰδὼν τὴν ἀτίμως τῆς θυγατρὸς του, ἐδίωξεν αὐτὴν ἀγροίκως, ἡ δὲ Θηρεσία, μήτηρ γενομένη, κατέφυγεν εἰς οἶκον ἐλεήμονα κ' ἔζη πλάνητα βίον.

Τὸ παραδοξὸν τῆς λυπηρᾶς ἀλλὰ κοινῆς αὐτῆς ἱστορίας ἦτο, ὅτι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τοῦ φθορέως τὸ ὄνομα. Ὁ Λοβεδύ, χάρις εἰς τὰς εὐκολίας, ἃς παρέχει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐν τῇ ἐξοχῇ μόνωσις, εἶχε κατορθώσει νὰ κρύψῃ πρὸς πάντας τὰς πρὸς τὴν κόρην τοῦ αὐλίτου ἐνδεδειχθεὶς αὐτοῦ θεραπείας. Ὅτε δ' ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή, αὐτὸς εἶχεν ἤδη ἐπιστρέψει εἰς Παρισίους καὶ τὴν ἔμαθε πολὺ βραδύτερον. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ὦν κ' ἐγαίστης, ἦσκει ἀπόλυτον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοῦ θύματος, καὶ ἡ Φακινέτα, παρὰ πᾶσαν προτροπήν, ἐτήρησε θερησκευτικῶς τὸ μυστικόν, προτιμήσασα πᾶσαν αἰσχύνῃν μᾶλλον νὰ ὑποστῇ καὶ πικρίαν παρὰ νὰ τὸν προδώσῃ.

Ἀφοῦ ἐχῆρσε κ' ἐγένετο κτηματίας ἐν τῷ τόπῳ, ἐχαλάρωσεν ὀλίγον τὰς προφιλᾶξεις του. Ἡ δυστυχῆς γυνὴ εἶχεν ἤδη ἀπολέσει τὸ τέκνον της καὶ παραφρονήσει, ὥστε οὔτε αἱ ἀπαιτήσεις οὔτε αἱ ἀποκαλύψεις αὐτῆς ἐφαίνοντο πλέον ἐπιφοβοί. Ὁ Λοβεδύ τὴν ἔβλεπεν ἐνίοτε κρύφα, καὶ διετέλει πεπεισμένος, ὅτι θὰ ἔστεργε μᾶλλον ἢ πρᾶφρον νὰ κοπῇ τεμαχῆδὸν ἢ νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς παλαιούς αὐτῶν ἔρωτας. Ζήσας οὕτω ἐν ἀσφαλείᾳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, βαθεῖαν ἠσθάνετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνησυχίαν, ἀκούων τὴν Θηρεσίαν, ταπεινὴν ἄλλως καὶ ὑποτεταγμένην, ὁμιλοῦσαν πρὸς αὐτὸν ἀπειλητικῶς.

Γνωρίζων ὅμως ἐκ πείρας, πῶς ἔπρεπε νὰ φέρεται πρὸς τὴν νοσοῦσαν ἐκείνην διάνοιαν, ὑπέλαβε μετὰ προσποιητῆς μελιχιότητος:

— Ἐλα, ἔλα, μὴ θυμῶνης, καλή μου Τερέζα. Ἐνθυμείσαι πόσον ἐλυπήθην, ὅτι δὲν ἐγνώρισα τὸ καυμένο τὸ παιδάκι.. Θὰ τὸ ἀγαποῦσα τόσον! Ἄν αὐτὸς εἶνε ὁ Ἰάκωβός μας, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζα ἀποθαμμένον, καὶ τότε ἀνεστήθῃ, λέγε τί θέλεις νὰ κάμω;

Ἡ παράφων ἐσικίτησεν ἐξ ἠδονῆς.

— Ἄ! τὴν μάστιγα, Ραῦμόνδε! ἐφώνησε. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸν ἀναγνωρίζεις διὰ υἱόν σου, φίλῃσέ τον, καὶ κῦτταξε πῶς σοῦ μοιάζει.

— Ἄλλο τίποτε! ἀπήντησεν ὁ Λοβεδύ, ἐν ἀδιαπτώτῳ συναρσεκίᾳ.

Ἐκλινε ν' ἀσπασθῆ τὸν δῆθεν Ἰάκωβον, καὶ ὑπέικων μηχανικῶς εἰς τὴν γενομένην αὐτῷ παραγγελίαν, ἐθεώρησεν ἀτενῶς τὸ πρόσωπον τοῦ μικροῦ σχοινοβάτου. Ἡ ἐξέτασις αὐτῆ ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν ἐντύπωσιν :

— Παράδοξον τῆ ἀληθείᾳ, ἐψιθύρισε σκεπτικῶς.

Καὶ ἐπέθηκε ψυχρὸν φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ παιδός, ὅστις τὸ ἐδέχθη μετὰ παντελοῦς ἀδιαφορίας. Ἡ Φακινέτα τὸναντίον παρεφέρετο ἐκ τῆς χαρᾶς τῆς, γελῶσα, κροτοῦσα τὰς χεῖρας καὶ ἀνακυκῶσα τὴν κόμην τῆς.

— ὦ! τὸν ἀναγνωρίζει, τὸν ἀναγνωρίζει! ἐφώνει. Τώρα θὰ πάγουν τὰ πράγματα λαμπρά!

Ἄ Κ. Λοβεδῦ ἤρχιζε ν' ἀδημονῆ.

— Λοιπόν, Τερέζα, ὑπέλαθεν, ἕκαστα ὅ,τι ἤθελες. Ἄφησέ με τώρα νὰ ἐργασθῶ... Ἐχω πολὺ σπουδαίας καὶ πολὺ δυσαρέστους ἐργασίας, πτωχὴ μου Τερέζα, αἱ ὁποῖαι θὰ μεταβάλουν ἴσως ἐντελῶς τὴν κατάστασίν μου! Πήγαινε πάλιν εἰς τοὺς Βρικάρ, ὅπου μένεις. Καὶ θὰ σὰς ἰδῶ πάλιν ἐντὸς ὀλίγου, σὲ καὶ τὸν Ἰάκωβον.

Ἡ Φακινέτα ἔστη αἴφνης ἀκίνητος, βλοσυρῶς δυσπιστοῦσα.

— Ραῦμόνδε, ἐφώνησε, μὲ ἀπατᾶς... θέλεις νὰ μὲ καλοπιάσῃς μὲ γλυκὰ λόγια. Ἄλλὰ τώρα δὲν μᾶς ξεφορτώνεσαι εὐκολα. Δὲν γυρίζομεν πλέον εἰς τοὺς Βρικάρ, θὰ καθίσωμεν ἐδῶ... πάντοτε.. καὶ νὰ ἰδοῦμεν ἂν θὰ τολμήσῃς νὰ διώξῃς ἀπὸ τὸ σπίτι σου τὸν υἱὸν σου καὶ τὴν μητέρα του.

Συγχρόνως δὲ ἐστρώθη εἰς ἓνα κλιντῆρα, καὶ ἔθηκε τὸν Ἰάκωβον ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς. Ὁ τραπεζίτης συνωφρυνῶθη.

— Τί σημαίνει, Τερέζα, αὐτὴ ἡ διαγωγὴ καὶ αὐτὴ ἡ γλωσσομαχία; ἠρώτησεν αὐστηρῶς. Ἄλλοτε ἦσαν εὐπειθεστέρα.

— Ὁ καιρὸς αὐτὸς ἐπέρασε! ἀνέκραζεν ἡ παράφρων σφίγγουσα τοὺς ὀδόντας. Ἄ! κύριε Ραῦμόνδε Λοβεδῦ, ἐνόμιζες ὅτι θὰ ἦμαι πάντοτε δειλὴ καὶ βωβὴ ἐμπρὸς σου, ὅτι θὰ εὐχαριστοῦμαι πάντοτε νὰ ζῶ πτωχὴ, πεινασμένη, ἐντροπιασμένη, καὶ σὺ νὰ ζῆς μέσα εἰς τὰ πλούτη καὶ τὰ μεγαλεῖα! Μὴ τὸ φαντασθῆς αὐτὸ πλέον. Ἄλλοτε ἦσαν πανδρευμένοις ἔλεγεσ ὅτιμια λέξις μου ἤμποροῦσε νὰ προσενήσῃ μεγάλα δυστυχήματα, νὰ σὲ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν γυναῖκά σου καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν σου. Σ' ἐπίστευσα, καὶ εἶχα τὴν γενναϊότητα νὰ δεχθῶ τὴν τύχην μου. Σήμερον ἄλλαξαν ὅλ' αὐτά. εἶσαι χῆρος καὶ ἐλεύθερος νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις. Θαῦμα θεοῦ μὲ ἔδωσε ὀπίσω τὸν υἱὸν μου ποῦ τὸν ἐνόμιζα χαμένον. Αὐτὸς ἔχει δικαίωματα... διατὶ νὰ τὰ παραιτήσῃ; Θέλεις νὰ τὸν καταδικάσῃς καὶ αὐτὸν νὰ ζῆσῃ πτωχὸς καὶ καταφρονημένος; Ὅχι!

Ραῦμόνδε, ὄχι! Κύτταξε, Ἰάκωβε, ἐξηκολούθησεν ὀρηκτικῶς, δεικνύουσα τὸν Λοβεδῦ, αὐτὸς ὁ ὠραῖος κύριος, ὁ πλούσιος αὐθέντης, εἶνε πατέρας σου! Αὐτὸς ὁ λαμπρὸς πύργος, ὅπου εἴμεθα, εἶνε ἰδικὸς του. Αὐτοὶ οἱ κῆποι, τὰ χωράφια, τ' ἀμπέλια, τὰ δάση, ὅλα αὐτὰ εἶνε ἰδικὰ του... δηλαδὴ ἰδικὰ σου., ἀφοῦ εἶσαι παιδί του!

Ὁ μικρὸς σχοινοβάτης περιέστρεφεν ἀπλανεῖς καὶ καταπλήκτους τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἄφοῦ εἶνε πατέρας μου, ἀπήντησε, γιατί λοιπὸν δὲ μᾶς δίνει μπισκότα καὶ γλυκὸ κρασί;

— Ὅθ' σοῦ δώσῃ ἄλλο καλλίτερον, ἐφώνησεν ἡ παράφρων. Ὅθ' σοῦ δώσῃ θέσιν εἰς τὸ σπίτι του καὶ εἰς τὸ τραπέζι του. Ὅθ' σοῦ δώσῃ τὸ μεριδίον σου ἀπὸ τὴν περιουσίαν του.. θὰ σοῦ δώσῃ ὄνομα.. Καὶ δυστυχία του, δυστυχία του ἂν σοῦ ἀρνηθῆ ὅ,τι σοῦ ἀνήκει!

Αἱ φωναὶ τῆς Φακινέτας ἠδύναντο ν' ἀκουσθῶσι μακρόθεν, καὶ ἀνάγκη παρίστατο νὰ πραινθῆ ὅ,τι τάχιστα.

— Καὶ πάλιν σοῦ λέγω, ἠσύχασε, καλὴ μου Τερέζα, ὑπέλαθεν ὑποκριτικῶς ὁ τραπεζίτης: ἀγαπῶ τὸν Ἰάκωβόν... σου περισσότερον ἀφ' ὅτι στοχάζεσαι, καὶ θὰ τοῦ δώσω ὅ,τι εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν μου... Ἄλλὰ πῶς νὰ σὰς δεχθῶ ἐδῶ καὶ τοὺς δύο; Τί θὰ εἰπῆ ὁ κόσμος; Πῶς νὰ ἐξηγήσω...

— Νὰ εἰπῆς τὴν ἀλήθειαν, ἀπήντησεν ἡ Ἐθρησία, ἀκραδάντως εἰς τὴν ἰδέαν αὐτῆς ἐπιμένουσα. Νὰ εἰπῆς ὅτι ὁ Ἰάκωβος εἶνε υἱὸς σου, καὶ ὅτι ἐγὼ θὰ γείνω σύζυγός σου· διότι ἐννοῶ τὸ παιδί μας νὰ νομιμοποιηθῆ. Αὐτὴν τὴν φορὰν, Ραῦμόνδε, θὰ τελειώσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ἐγὼ θὰ μείνωμεν ἐδῶ· δὲν φεύγομεν.

Ὁ τραπεζίτης ὠρθώθη ἀποτόμως.

— Τερέζα, εἶπεν ἐπιβλητικῶς, ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀνόητα, καὶ μὴ νομίζῃς ὅτι μὲ αὐτὴν τὴν γλωσσομαχίαν θὰ κατορθώσῃς τίποτε. Ξεύρεις, ὅτι ἐν ἀνάγκῃ ἤμπορῶς..;

— Ὅριστε! δοκίμασε σὺ ἢ κανεῖς ἀπὸ τοὺς δούλους σου νὰ βάλῃτε χεῖρι ἐπάνω μου! ἐφώνησεν ἡ Φακινέτα.

Εἶχε δὲ τὸ ἦθος τοσοῦτ' ἀπειλητικόν, ὥστε ὁ Λοβεδῦ ὠπισθοχώρησεν.

— Δὲν ἔχω σκοπὸν, εἶπε, νὰ μεταχειρισθῶ βίαν, ἀλλ' εἶμαι ἀποφασισμένος... Καὶ πάλιν σοῦ λέγω, Τερέζα, δὲν ἤμπορεῖς νὰ μείνῃς εἰς τὸν πύργον.

— Κ' ἐγὼ σοῦ λέγω, δὲν φεύγομεν! ἐκράυγασεν ἡ τρελλὴ προσκολλημένη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ κλιντῆρος. Μὴ μ' ἐρεθίζῃς, κύριε Ραῦμόνδε Λοβεδῦ, διότι θὰ σὲ κάμω νὰ τὸ μετανόησῃς. Ὅθ' ἐξηγήσω εἰς ὅλον τὸν κόσμον

τὴν ἱστορίαν τῶν παλαιῶν μας σχέσεων καὶ θὰ μαρτυρήσω μερικὰς λεπτομερείας....

— Ποῖος θὰ σὲ πιστεύῃ! ἀπήντησεν ὁ Λοβεδῦ, ἀπαντῶν εἰς τὰς σάψεις του μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς λόγους τῆς Φακινέτας.

— Διότι μὲ λέγουν τρελλήν; Αἶ. βέβαια! Κ' ἐγὼ αἰσθάνομαι πολλὰς φορὰς ὅτι τὰ χάνω, καὶ ζαλιζεται τὸ κεφάλι μου. Ἄλλ' εἶνε πράγματα, ποῦ τὰ ἐνθυμοῦμαι τόσον καλά, τόσον καθαρὰ... Πρόσεξε, Ραῦμόνδε, κανεῖς δὲν ὑποπτεύει μερικὰς μου πράξεις—καλάς, κακάς, δὲν ἤξεύρω—τὰς ὁποίας ἔκαμα μυστικά, καὶ ἂν ἐγὼ δὲν τὰς εἶπῶ, κανεῖς δὲν θὰ τὰς μάθῃ. Εἶχα ἐμπνεύσεις.. ἀπὸ τὸν θεόν., ἀλλὰ οἱ δικασταὶ τὰ βλέπουν ἀλλῶς τὰ πράγματα, καὶ ἂν τοὺς εἶπῶ, ὅτι μίαν φορὰν ἕνας ἀνθρώπος φιλάργυρος, ἕνας συγγενῆς ἀχρεῖος ὠφελήθη ἀπὸ τὴν τρέλλαν μου καὶ μ' ἔβαλε...

— Σιώπα, σιώπα Τερέζα! διέκοψεν ὁ Λοβεδῦ, πελιδνὸς ἐκ τοῦ τρόμου· τὰ ὠνειρεύθης ὅλ' αὐτά... ἀλλὰ νὰ σὲ ἤκουε κανεῖς.. Τὰ ὠνειρεύθης βέβαια, .. καὶ τώρα ἀκόμη ὠνειρεύεσαι...

Καὶ κατέστη σκεπτικὸς, ἐνῶ παράδοξον μειδιάμα ἐπλανᾶτο ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς παράφρονος.

— Ἄς ἦνε, Τερέζα, ὑπέλαβε τέλος μελιχίως, ἢμπορεῖ τὸ πρᾶγμα νὰ συμβιβασθῇ. Θὰ εἶπῶ νὰ σοῦ ἐτοιμάσουν εἰς τὸν πύργον μίαν διὰ σὲ κάμαραν καὶ τὸ παιδί σου. Θὰ σοῦ δίδουν ὅ,τι χρειάζεσαι, καὶ θὰ σὲ μεταχειρίζονται ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερα. Θὰ εἶσ' ἐλευθέρᾳ νὰ κάμνης ὅ,τι θέλεις... μόνον νὰ μὴν εἶπῃς εἰς κανένα ποτέ, μὲ ποῖον δικαίωμα κατοικεῖς ἐδῶ. Ἄν κάμης λόγον περὶ τῶν παλαιῶν μας σχέσεων, περὶ τοῦ δεσμοῦ ὃ ὁποῖος μᾶς συνδέει μὲ τὸν Ἰάκωβον, δὲν θὰ ἦνε δυνατόν νὰ μείνωμεν μαζή. Μοῦ ὑπόσχεσαι νὰ μὴν εἶπῃς τίποτε; ἤξεύρω ὅτι εἶσαι ἱκανὴ νὰ κρατήσης τὸν λόγον σου;

— Καὶ διατί νὰ κρύψωμεν τὴν ἀλήθειαν;

— Ἄλλὰ δὲν ἐννοεῖς, Τερέζα, ὅτι πρέπει νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ τὸν υἱόν μου τὸν Ἐκτωρ; Ὁ Ἐκτωρ εἶνε ἀλαζών, βίαιος, ζηλότυπος... Ἄν μάθῃ ἕξαρνα ὅτι πρόκειται νὰ νυμφευθῶ, καὶ νὰ ἀναγνωρίσω τὸν Ἰάκωβον ὡς υἱόν μου, ὁ θεὸς ἤξεύρει τί ἢμπορεῖ νὰ κάμῃ! Κρατεῖ πάντοτε ρεβόλβερ ἐπάνω του. Εἰς τὸν θυμόν του δὲν ἤξεύρω τί θὰ γεινώμεν ὅλοι, καὶ μάλιστα τὸ ἀγαπητό μας αὐτὸ παιδάκι, μὲ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ θελήσῃ βέβαια νὰ μοιρασθῇ τὴν κληρονομίαν μου.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ τραπεζίτης ἐπέτυχεν ἡ Φακινέτα κατεπτοῆθη.

— Ναί, ναί, ξέρω, εἶπεν, αὐτὸς ὁ Ἐκτωρ εἶνε κακὸς. Καὶ πιστεύεις ὅτι θὰ τολμήσῃ νὰ

ἐπιβουλεύθῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀθώου μικροῦ του ἀδελφοῦ;

— Εἶμαι βεβαίωτος. Καὶ ξεύρεις τί φοβερὸς εἶνε; Ἐχει ἔως τὸρα φονεύσει πολλοὺς εἰς τὴν μονομαχίαν.

— Παναγία μου! εἶπεν ἡ παράφρων, σφιγγούσα τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ περιβάλλουσα αὐτὸ διὰ πτυχῆς τῆς ἐσθῆτος τῆς, ὡς ἵνα προστατεύσῃ αὐτό· ἂν μοῦ τὸν ἐσκότωνε, τὸν μικρόν μου! Ἄλλὰ θὰ τὸν ὑπερσπισθῶ ἐγὼ!... Ἄς ἦνε, ... Ἄς ἦνε, ... θὰ κρυφθοῦμεν ἀπὸ τὸν κύριον Ἐκτωρ, ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη, ... καὶ πάλιν βλέπομεν. Θὰ εἶπῃς ὅτι εἶμαι μία κυρία ... χήρα... ποῦ ἦλθε ἀπὸ τὸ Παρίσι μὲ τὸν υἱόν τῆς νὰ περάσῃ μερικὰς ἡμέρας εἰς τὸ Βλινύ. Σὺ δέχεσαι τόσοσιν κυρίου καὶ κυρίας καθὼς πρέπει... θὰ μὲ πάρουν διὰ καμμιὰν ἀπὸ αὐταῖς. Ἐγὼ ἔχω ἐξωτερικὸν καθὼς πρέπει, καὶ ὁ υἱός μου μὲ τὰ τριανταφυλλιά του φορέματα φαίνεται σὰν πριγκηπόπουλο.

Ὁ Λοβεδῦ δὲν κατόρθωσε νὰ μὴ μειδιάσῃ.

— Λοιπὸν εἴμεθα σύμφωνοι, Τερέζα, εἶπε. Θὰ σὰς ὀδηγήσουν τὸρα εἰς τὸ δωμάτιόν σας, σὲ καὶ τὸν υἱόν σου. Ὁ Ἐκτωρ ἢμπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ ὅπου καὶ ἂν ἦνε, καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἰδῇ μαζή, πρὶν τοῦ δώσω νὰ ἐννοήσῃ... τὸ ὁποῖον θὰ χρειασθῇ δύο τρεῖς ἡμέρας. Ἐως τότε μοῦ ὑπόσχεσαι, ... μοῦ ὀρκίζεσαι νὰ μὴ μαρτυρήσῃς εἰς κανένα τί τρέχει μεταξύ μας;

— Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, σοῦ τ' ὀρκίζομαι, ἀπήντησεν ἡ Φακινέτα, λαμβάνουσα τὸ πανοῦργον ἐκεῖνο ἦθος, τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν. Ἐγάλασα ἐγὼ πλέον πονηροὺς ἀπὸ τὸν κ. Ἐκτωρ.

Ὁ Λοβεδῦ ἐσήμανε, καὶ ἦλθεν ὁ Βερναρδῆς. Ὁ κύριός του ὠμίλησεν εἰς αὐτὸν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ταπεινῇ τῇ φωνῇ, δεικνύων τὴν παράφροναν καὶ τὸν δῆθεν υἱόν τῆς. Ὁ ὑπρέτης δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ κρύψῃ τὴν ἐκπληξίν του, ἀλλ' ὡς ὑπρέτης μορφωμένος προσέκλινε καὶ προσεκάλεσε τὴν Φακινέταν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

— Τὸ βλέπεις, παμφίλιτατε, εἶπεν ἡ τρελλὴ βρενθυομένη, ὅτι εἶμαι κυρία καθὼς πρέπει! καὶ προσπάθησε εἰς τὸ εἶξῃς νὰ μοῦ φέρεσαι μὲ τὸ σέβας τὸ ὁποῖον μοῦ ἀνήκει.

Καὶ προῦχώρησε μεγαλοπρεπῶς βαδίζουσα.

— Δὲ μοῦ λές, εἶπε δυσθύμως ὁ Ζωζὸς, ἀφοῦ εἶμαστ' ἐδῶ, ἔς τὸ σπίτι μας, γιατί δὲ μᾶς δίνουν ψωμί, γλυκά, κρασί... καθὼς μᾶς ὑποσχέθηκαν;

Ἡ Φακινέτα ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μικροῦ λαϊμάργου, ἐνῶ δὲ διήρχοντο τοὺς μακροὺς διαδρόμους τοῦ πύργου, ἵνα φθάσωσιν εἰς πενιχρόν τι δωμάτιον, ὅπερ

ὁ Λοβεδὺ εἶχεν ὄρισει εἰς κατοικίαν τῶν νέων αὐτοῦ ξένων, ὁ Βερναρδῆς ἐψιθύρισε·

— Χαρὰ ἔς τὴν ἰδέαν! Χωρὶς ἄλλο τὸ Βλινὺ κατηντήσε φρενοκομεῖον!

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ἤθερος.—*Ἡ ζωὴ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ.*—*Ἐργασία καὶ ψυχαγωγία.*—*Καιροὶ καὶ ἡθῆ.*—*Ἄλλοτε καὶ νῦν.*—*Αἰθουσαι, χοροί, ἑορταί.*—*Καρφενεῖα, καπηλεῖα, θέατρα, ἐξοχαί.*—*Λάρυγγες καὶ κηῖμαι.*—*Πῶς διασκεδάζει ὁ λαός.*

Τὸ θέρος ἤγγισεν. Αἱ ἡμέραι ἤρχισαν ἤδη νὰ παρατείνωνται μακρὰ καὶ ἡλιοκαεῖς καὶ αἱ νύκτες νὰ λούωνται εἰς δρόσον εὐάρεστον καὶ ἄπλετον σεληναῖον φέγγος. Κοπιωδέστερα καθίσταται ὁσημέραι ἡ ἐργασία ὑπὸ τὴν θερμότητά τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ βαρύνει τὸ πνεῦμα ἀφορήτως τὸ καῦμα τοῦ οὐρανοῦ. Λιθουκαὶ πνοαὶ στροβιλιζοῦν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς εἰς λευκὰς νεφέλας τὸν κοινορτὸν καὶ ὁ ἰδρῶς ρεεῖ ἀπὸ τῶν μετώπων—ὄχληρὸς προάγγελος καὶ σύντροφος τῆς ἀφικνουμένης ὥρας τοῦ ἔτους. Καταβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ ἄχθους κλίνει πρὸς ἀνίκητον ὕπνον τὸ σῶμα, ἐφ' ὅσον, παρμεγέθης κρατῆρ, ἐκχέει κρεμύμενος ἄνωθεν τὴν ζέουσαν τῶν ἀκτίνων του λάβαν ὁ ἥλιος, καὶ ἀναμένει τὴν ἐσπέραν διὰ ν' ἀπολαύσῃ ὀλίγων στιγμῶν ἀνεκτῆς ὑπαίθρου ζωῆς, πολὺ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἀνηλεοῦς ἄστρου. Τότε μόνον ἀνακουφίζονται πῶς τὰ κερμηκότα μέλη, τότε ἐνδυναμοῦνται κατὰ τι τὰ παραλελυμένα νεῦρα, τότε συσφίγγονται αὐθις αἱ ἴνες αἱ χαλαρωθεῖσαι καὶ ἀνοίγονται οἱ κερμύοντες καὶ τεθαμβωμένοι ὀφθαλμοὶ καὶ καθαρίζεται ἡ διάνοια ἡ θολωθεῖσα. Καὶ πληροῦνται λαοὺ αἱ ἐξοχαὶ καὶ τὰ προάστεια καὶ αἱ ἀκταὶ καὶ σπεύδει τὸ πλῆθος ὅπου τὸ καλεῖ ἔστω καὶ ἡ παραμικροτέρα ἀναψυχὴ, καὶ ἀναζῶσιν οἱ νεκροὶ δρόμοι καὶ ἐκχύνεται εἰς αὐτοὺς νυκτοβάτις ἡ πόλις ὅπως ἀναπνεύση, περιπατήση, λουσθῆ ἢ εὐθυμήσῃ. Καὶ ἄρχονται τὰ ὑπὸ τὸ ἐλεύθερον στερέωμα θεάματα καὶ ἐγκαινίζονται ἡ εἰς Φάληρον κατάβασις καὶ ἀνέρχεται γογγύζων ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐπιβατῶν ὁ σιδηροδρόμος πρὸς τὸν ἀνήφορον τῆς δροσερᾶς Κηφισσίας. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἐρημουμένου βαθμηδὸν ἄστεος ἡ ἀνθρωπίνῃ πλημμύρα κυλίσταται παντοῦ ὅπου δένδρων ἐν ἀνοικτῶ ὀρίζονται σκιά ἢ βουνοῦ χλοάζουσα ράχις ἢ θαλάσσης φλοῖσθος γλυκύς. Βίβη ἡ μεγάλη ἐποχὴ τῶν ἀθηναϊκῶν διασκεδάσεων. Καὶ εἶνε ἅμα διὰ τὸν περίεργον παρατηρητὴν ἢ καταλληλοτέρῃ ἐπίσης περιστάσις ὅπως ἴδῃ ἀπροκαλύπτους τὰς τάσεις, τὰς ἰδέας, τὰς συνηθείας, τὰς ὀρέξεις, τὸν χα-

ρακτῆρα τοῦ λαοῦ—τὸ προσφορώτερον στάδιον ὅπως σπουδάσῃ τὴν βαθμιαίαν τῶν ἡθῶν πηρ' ἡμῖν μόρφωσιν.

* *

Ἀπὸ τοῦ διασκήμου κριτικοῦ Sainte-Beuve ἀποφανθέντος τὸ γνωστὸν ἀφορισμὸν «Εἰπέ μου ποῖον θαυμάζεις διὰ νὰ σοῦ εἶπω ποῖος εἶσαι» μέχρι τοῦ περιφήμου Brillat-Savarin ἀνακηρύξαντος ὡς ἀξίωμα ὅτι μόνον ἐκ τοῦ εἶδους τῆς συνήθους αὐτῷ τροφῆς καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν τρώγει θὰ ἠδύνατο νὰ ὀρισθῆ ἀσφαλῶς ὁ χαρακτῆρ παντὸς ἀνθρώπου, μυρίαὶ προὔτάθησαν καὶ ὑπεδείχθησαν θεωρίαι πρὸς καθορισμὸν ἢ ἐξήγησιν τῶν γενικωτέρων ψυχικῶν διαθέσεων ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων τοῦ καθημέραν βίου. Ἄλλ' ὁ μᾶλλον ἀνάξιος προσοχῆς μεταξὺ αὐτῶν δὲν θὰ ἦτο ὁ τρόπος καθ' ὃν διέρχονται τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας τῶν τὰ ἄτομα ἢ τὰ ἔθνη, λαμβανόμενος ὡς μέτρον καὶ δοκιμαστῆρ τοῦ καθόλου αὐτῶν χαρακτῆρος. Ὁ ἀφορισμὸς τοῦ κριτικοῦ δὲν θὰ ἦτο ὀλιγώτερον ἀληθῆς ἢ διειτυπούτο ἀνκλόγως: Εἰπέ μου πῶς διασκεδάζεις καὶ θὰ σοῦ εἶπω ποῖος εἶσαι. Κατ' ἄλλον τρόπον ἐργάζεται ἀλλὰ καὶ ἄλλως εὐθυμεῖ ὁ πεπολιτισμένος, ἄλλως δὲ ὁ ἄξιος καὶ χυδαῖος ἄλλως ἐργάζεται ἀλλὰ καὶ ἄλλως εὐθυμεῖ ὁ προοδευτικὸς καὶ ἄλλως ὁ στάσιμος καὶ ὀκνηρὸς. Ἄλλως ἐργάζεται ἀλλὰ καὶ ἄλλως εὐθυμεῖ ὁ ἄπιστος ἢ ὁ πιστὸς, ὁ σκεπτικὸς ἢ ὁ ἀπλοῦς, ὁ ἐλεύθερος ἢ ὁ δοῦλος. Τῆς ὀθωμανικῆς φυλῆς τὴν στασιμότητα, τὸ ἀποκλειστικόν, τὴν ἀδράνειαν, τὴν εἰς τὸ πεπρωμένον τυφλὴν πίστιν, ἀπολαυστικότητα, τὴν εἰς ἰδανικὸν ἄλλης ζωῆς ὑλικωτέρας ἔτι καὶ ἠδονικωτέρας τῆς παρούσης πεποιθήσιν, θὰ ἠδύνατό τις ἀμέσως νὰ αἰσθανθῆ καὶ ἐννοήσῃ καὶ ἀπαξ μόνον παραστὰς εἰς τουρκικοῦ θεάματος σκηνὴν ἢ ἐνωτισθεῖς ἀσιατικοῦ ἄσματος τοὺς ἠδυπαθεῖς καὶ συρομένους καὶ στένοντας καὶ ὁμοιοχρόμους καὶ ἐν κοιμιζούσῃ νωθρότητι ἐξελισσομένους μελιτώδεις τόνους. Ὁ χονδρὸς καὶ ἡσυχος γερμανὸς ἀρέσκειται εἰς τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου τὰς ἀπλοϊκὰς ἠδονὰς ἢ εἰς τὴν βραδείαν καὶ ἡρεμον καὶ ἀποκτηνοῦσαν μέθην τοῦ ζύθου. Ὁ θερμὸς ἰσπανὸς ταυρομαχεῖ. Ὁ χαῦνος ἰταλὸς ψάλλει πρὸς ἄρπαν ἢ πρὸς κιθάραν ἐρωτικῶν πόνων μέλη. Ὁ γάλλος ἀγαπᾷ τὸ καινοφανές, τὸ πρῶτότυπον, τὴν ζωὴν, τὴν λάμπιν τῶν φώτων, τὸν θόρυβον, τῶν ποτηρίων τὴν κλαγγὴν καὶ τῶν χορῶν τὴν ζάλην καὶ τὴν βοὴν τοῦ γέλωτος καὶ τὸν ἀφρόν τοῦ κερμυνοῦ. Καὶ ὁμοίως ἐκάστη ἐποχὴ ἔχει καὶ τὰ ἰδιαίτερα αὐτῆς ἡθῆ καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς λύπας καὶ τὰς χαρὰς καὶ τὰς διασκεδάσεις, ἀτινα συναποφέρει παρερχομένη μὲθ' ἑαυτῆς εἰς